

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pre an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pre 1 an 18 frcs., 1/2 an 9 frcs., 1/4 an 4 frcs. 50 cm.

Fóia apare în fie-care Sâmbătă.

Unirea

Fóia bisericescă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond: odată 7 cr., a doua oră 6 cr., a treia oră 5 cr., şi de fie-care publica-ţiune timbru de 30 cr.

Tot ce priveşte fóia se adreseze la «Redacţiunea şi Admini-straţiunea Unirii» în Blaşiu.

Anul I.

Blaşiu 19 Septembre 1891.

Numerul 38.

Maiestatea Sa între noi.

Patru zile a petrecut Maiestatea Sa Preagraţiosul nostru Monarch în patria noastră mai restrinsă, între zidurile pretinose ale Bistriţei, la marginea estemă a vastei noastre monarhii. Zile de bucurie adencă au fost acelea, şi memoria lor va rămâne neuitată în toţi concetăţenii nostri, dară mai virtos în poporul român, care a avut din nou ocaziunea de a pute manifesta, pre cât i s'a permis, neclătita sa iubire şi alipire cătră Înalta Casă domni-tore şi cătră Augustul Tron.

Ca şi de alte ori, ast-fel şi acum, Archiereii romani au grăbit împreună cu deputaţiuni din cler la treptele Tronului, ca să depună în numele întregu Clerului şi poporului român omagie lor de credinţă şi fidelitate, de iubire şi devotament. Şi aceea, ce au dis Archiereii, aceea au dis'o cu adevărat în numele tuturor Românilor. Vócea lor a fost vócea tuturor, dorinţele lor au fost dorinţele noastre. Şi cu tóte că şovinismul organelor administrative politice a încercat pre tóte căile neiertate, necuviinciose şi nelegale să imprime tuturor serbărilor un caracter unilateral, naţional-magiar, totuşi Maiestatea Sa a putut să observe, că între credincioşii săi supuşii se află romani, cari pentru Augusta Sa Casă şi pentru întregitatea acestei patrii de atâtea ori şi-au jertfit sângele şi averea. Ce ar fi fost, dacă se per-

mitea Românilor, să-şi pótă ei manifesta devotamentu, lealitatea şi iubirea de patrie așa, precum ar' fi dorit! Atunci ar' fi avut şoviniştii nostri ocaziune să vedă, cum își scie Românul iubi patria şi pre regele său. Acesta însă nu a fost iertat să se întimple, căci atunci cum se mai putea arunca pre Romani vina de agitatori, de turburatori, de dacoromani?

Dacă nu s'a putut manifesta lealitatea şi iubirea de patrie şi de rege a Românilor în forma şi în măsura, în care ar' fi dorit Românii, s'a manifestat totuşi în vorbirile ţesute de Archiereii şi în însufleţirea, cu care deputaţiunile clerului au aclamat pre Maiestatea Sa.

Esceleţa Sa I. P. D. Mitropolitul Dr. Ioan Vancea cu deplină încredere s'a provocat în vorbirea sa admirabilă la două virtuţi ale poporului român, moştenite dela strămoşi, la devotament şi credinţă cătră Patrie şi Tron, şi nu a avut nici o cauză de temere, că va pute fi desavuat din partea óre-cuiva. Şi grăbim a şi constata cu cea mai mare mulţămire, cumcă nu numai că nu a fost desavuat, ci chiar din contra că Maiestatea Sa a recunoscut în răspunsul Său cu tótă solemnitatea aceste virtuţi, şi că şi-a exprimat convingerea, că clerul român greco-catolic e servitor totu atátu de zelos al bisericeii, ca şi fiu credincios al patriei. Cu adencă reverinţă mulţămim Maiestăţii Sale pentru răspunsul august, cu care

a ornatu Clerul nostru, şi gratulam şi ministrului-preşedinte Szápáry, pentru că a avut tária de caracter, care n'a avut o antecesorul său, ca să resiste strigătelor presei şoviniste şi să recunoscă, că şi Românii sunt fii totu atátu de credincioşi patriei, ca şi ceilalţi cetăţeni, de ori ce limbă ar' fi ei. Mărturisim, că răspunsul regesc ne-a umplut de bucurie sinceră, nu pentru că ne-ar fi spus un lucru nou sau nemeritat, ci pentru-că liberalismul dlui Tisza ne-a fost desvătăt dela ast-fel de răspunsuri.

Mângăitor e asemenea şi răspunsul, ce l'a dat Maiestatea Sa deputaţiunii clerului român greco-oriental, ori cum s'ar' încercă şoviniştii, să-l esplice în favorul lor. — Mitropolitul Miron a arătat cu multă dreptate la calumniile acele, cu cari e inegritu clerul bisericeii române greco-orientale, şi a ridicat protestu solemn în contra acelora, afirmându din nou fidelitatea şi lealitatea clerului român greco-oriental. Ca romani greco-catolici, pre cari ne unesc cu greco-orientalii aceea-şi limbă dulce şi acela-şi sânge, aprobăm pre deplinu cuvintele Mitropolitului Miron, şi din parte-ne încă asigurăm pre ori cine, că deşi între Romani există deosebire de credinţă religioasă, dară deosebire în iubirea de patrie şi în credinţă cătră Augustul Tron nu există.

Şi cum ar şi pute să existe? Óre nu s'au luptat toţi Românii pentru această ţeră deopotrivă? Óre nu aduc

Feuilleton.

Serbătorile dela Trier

Din celea publicate în Nr. 35 alu foii noastre „Unirea” cetitorii au aflat, că în Trier s'a espus éraşi veneraţiunii lumii sânta cămeşa a Domnului Isus Christos, care „eră necusută, ţesută de sus preste tot” (Io. 19, 23.).

Écă ce scim despre móştea acesta:

Când împărătesa Elena a aflat Sfânta Cruce, a găsit totu-odată şi cămeşa dlui Christos, pre care apoi a donat'o Episcopului Agratius din Trier, locul său natal.

O altă legendă, ce sémână mai mult a poveste, istoriscesce, că împărţindu-se prin sorţi haşnele dlui Isus Christos, cămeşa se nimeri unu iudov. Acesta neputendu spēlá de pre ea petele de sânge a aruncat'o în mare, unde o înghiţi un delin. Fiul regelui Eigel din Trevir, după alţii Arendel, călătorind pre mare suferi naufragiu. După acest naufragiu elu prinse din întâmplare delinul, pre care spintecându-l scóse din pântecelul lui cămeşa, pre care o duse în Trevir unde e şi acum, şi unde e datina să se espună vederii publicului, în intervalul de câte 25 ani.

Veneraţiunea, de care se bucură această móşte, mă îndemnă, să publicu aci câte-va estrase din notiţele unu scriitoru germánu de mare nume, care încă a luat parte la unu pereginaju de acestea. Écă ce serie acela într'altele:

„Sositu în Trier preste Coblenz m'a costat mult umblare, până ce am putut afla adăpostu. Tóte localităţile publice erau îndesuite de mulţimea pegrinilor, cari sosiau mereu în procesiuni de sute şi mi.

„După ce aflai în sfârşitu o localitate acomodată, primul lucru mi-a fost, să vizitez biserica. Nu m'am putut însă duce în deplinire planul acesta decât cu mare greutate. Căci şirurile procesiunilor aşteptau nerăbdătoare, să între în dom. Unu preot, ce mă cunoscea, m'veni într'ajutor, şi putu intra în biserică.

„Nu pretindeţi însă dela mine, să vă spun totu, ce vedură atunci ochii mei. Nu cereţi, să vă descriu simţemintele, ce se nascu în sufletul omului la vederea unei mulţimi atátu de imense, ce grăbesce din depărtări mari, ca să îngenunche, şi să venereze cămeşa, ce a scutitu odată şi a acoperit trupul Omului-Dumneş. Ce ar face mulţimea acesta atátu de numerosă, cându înaintea

ochilor ei ar apăre de odata Fiul lui Dumnezeu?!

„Cuprinsu de asemenea cugete înălţătoare păşii înainte spre a privi mai de aproape acestu vestmint. Cămeşa e cu multă mai frumoasă, decât s'ar pute crede, şi de o ţesătură de totu particulară. Nu o putu însă privi multu timp, căci timpul trecea, şi neastimperul pegrinilor eră mare forte.

„Eşii din biserică.

„Afară se desfăcea înaintea ochilor mei o privelişte admirabilă. Stradele cele mai largi, şi tótă împrejurimea până pre delurile învecinate erau pline de pegrini, cari veniau şi mergeau, singuratici ori în cete, cântându, rugându-se sau tăcendu. Aci puteai auđi rugăciunile şi cântecele lor pline de pietate; puteai să veđi fluturându prapori bisericeilor depărtate; observai pre feţele miilor de mi de pegrini pietate şi devotaţiunea, cari cuprindeau locul patimelor urite lumesi.

„Şi cându le vedeai tóte acestea, ţi-se împărea, ca şi cum tótă lumea s'ar fi adunat aci, ca să încheie o pace mare, sântă şi durabilă; ţi-se împărea, ca şi cum cetatea tótă şi juru împrejur n'ar fi altceva, decât o biserică; ţi-se împărea, că a sositu ziua

și acum toți Români acelea-și jertfe pentru susținerea și apărarea țerei? Ore nu au de a mulțami amândouă mitropolii reactivarea, respective înființarea lor înțeleptei ocârmuirii a preagrațiosului nostru Monarchu? — Încete odată calumniile răuvoitorilor: guvernul, dacă dorește fericirea, întărirea și consolidarea acestei țeri iubite, stirpescă buruiena cea veninosă a renegaților și șovinștilor, și nu vedă în totu Românul unu agitatoru și unu dușmanu alu patriei, numai pentru-că e Român! Românul nu-și iubesc patriea? Întrobe dlă ministru de interne pre colegulă sêu dela finanțe, cum de încurgă dările restante și dela Români de aceia, cari neputându-și afla aici subsistență, s'au dusu în România? Dacă nu va afla răspunsul, îi vomu spune noi, că Români, după ce-și facu ceva parale în România, se rentorcă éráși în patrie, își plătescú mai întâiú darea, apoi detoriile, și rămânú érá aci, până cându miseria nu-i alungă éráși. Ce însamnă faptulú acesta? Nu ar puté să rămâná Românulú în România, unde ar puté trái cu multu mai ușorú? De sigurú că da. Și dacă totuși se rentorce în acéstă patrie, atunci o face, pentru-că își iubesc patriea, pentru-că vré să móră aci, unde a fostú născutú.

Amú făcutú acéstă digresiune, pentru că suntemú sätui de atâtea calumnii, ce se aruncă asupra nóstră, și pentru-că răspunsulú grațiosu alu Monarchului nostru ne îndreptătesce la sperarea, că are să fie și mai bine. Acéstă sperare dulce ne-o lasă în inimele nóstre petrecerea Maiestății Sale între noi. Dea ceriulú, ca atunci, cându vomu mai avé fericirea de a puté salutá pre Augustulú nostru Domnitorú între noi, sperarea să ni-se

realizeze, și ca și noi de-o potrivă cu frații nostri magiari să putemú arétá, așa precum amú dori, sentimentele ce umplu inimele nóstre.

Și până atunci ferbinți rugăciuni vomu înáltá la ceriú pentru fericita viétá a Maiestății Sale și pentru înflorirea și gloria acestei patrii.

Esemplu frumosú. — Preoții din tractulú protopopescú alú Dergei, cari au implinitú funcțiunile sacre fndatinate la mănăstirea Strimbei cu ocasiunea Hramului mănăstirii, la sêrbătórea Adormirii Maicei Domnului, au îndeplinitú o faptá fórte frumosá și nobilá, cându s'au obligatú a persolví tóte funcțiunile sacre pofite de poporú, fără de nici o remunerațiune, lăsândú tóte ofertele în baní pentru *Colecta crucerului*, inițiatá în numărulú 16 alú „Unirii“. Suma, care ast-felú vine în favorulú fondului, e de 42 fl. 15 cr. Suma acéstă este ofertulú clerului din protopopiatulú Dergei. — Fapta numiților preoți nu are lipsă de laudá.

Lipsele instrucțiunii populare din ți în ți se sporescú; puterea poporului de a aduce jertfe mai mari scade în măsurá îngrijitóre. Necesitate mai urgentá de a înființá unú fondú puternicú pentru susținerea școlelorú nóstre populare n'a esistatú nici cându. Pentru a coresponde acestei necesități amú inițiatú noi *Colecta crucerului*, și acum încá avemú convingerea, că pre acea cale vomu ajunge la rezultate mari. Numai zelú! Fie exemplulú clerului din protopopiatulú Dergei unú noi impulsú pentru activitate înoitá, și succesulú va fi alú nostru.

Așteptámú trimiterea sumelorú însinuate. Anulú se apropie de sfrășitú. Să arátámú, că din crucerii însinuați nu va lipsí nici unulú.

Înainte cu Dumneđeú!

ultimá, și cu totii nu așteptá altceva decâtú începerea judecării.

„Eu am vedutú înainte cu câteva ȓile massa imensá de apă, ce se numesc mare, dar ce este ea pre lângá acéstă massá imensá de ómení, care-í mișcatá și pètrunsá de suflarea credinței și adorațiunii lui Isusú Christosú?!

„Aprópe mai preste totú loculú, pre unde treceau procesionile de peregrini, se deșteptá o iubire și preiniie creștiná, proprie timpurilorú strávechi creștine. Locuitorii orașelorú și a satelorú nu arare orí își părăsiau casele și locuințele lorú, întocmai cum făceau óre cându patriarhii, și poșteau pre ómenii de totulú totú străini, ca să le locuescá, ca să mance laolaltá cu ei și să petrecá nóptea acolo. Și ce inimá, chiar câtú de străiná de religiunea sfântá, ce inimá n'ar fi trăsáltatú și nu s'ar fi bucuratú, vedéndú întâlnindu-se din mari depártări aceea-și credință, aceea-și iubire și aceea-și venerațiune?!

„Înainte de asta cu multe sute de ani milióne de ómení erauú duși de dorința de a cuprinde prin grele lupte țera sfântá din mânilé păgánilorú necredincioși. Și pentru ajungerea acestui scopú ei își jertfiau și patria și viétá.

„Acum însă milióne de ómení grăbescú, să vedá vesmintulú, pre care l'a avutú îmbrăcatú Domnulú, cându a făcutú ultimulú, dar greulú drumú pre pământú; ei grăbescú, să vedá cămeșa aceea, care acoperise rănitele lui umere, și pre care se zărescú urmele sângelui lui. Aceste milióne de ómení însá plécá de acasă în pace, și se rentorcú éráși în pace.

„Și chiar cându acéstă móște n'ar fi autenticá, totuși e adevératá acéstă credință, acéstă iubire și acéstă adorațiune, pre cari

ei le simțescú în inimele lorú față de Isusú Christosú.

„Și privindú la șirulú lungú alú procesiunilorú, cari așteptá óre întregi înaintea bêtránului templu, fără de a simți osteneála, și fără de a fi depártati de ploí și vinturí, pentru ca numai pre câteva clipe să vedá unú vesmintú, despre care se dice, că l'a purtatú Isusú Christosú; — și zăvindú figurele superbe și staturile binefăcuté a tinerilorú din Germania, Lotaringia și Frâncua, dintre cari multí erumpú în lacrimi la vederea vesmintului sfântú, — atunci fără de voce esclami, câtú de mare și câtú de profundú trebuie să fie, o Dumneđeule, înrădăcinatá în inimele acestorú ómení iubirea și venerațiunea față de tine, dacă numai față de o hainá, față de o simplá hainá, facú atáta acum, după optúspredece seculi dela înáltarea Ta la ceriú, și încá într'o țérá atátú de depártatá de Ierusalimú! Ce ar fi capabili să facá ómenii aceștia, dacă ar vedé chiar pre Isusú? cum ar ascultá aceștia de cuvintele Lui, cum l'ar urmá pretutindenea, și cum ar grábí din depártări și mai mari la Elú, dacă o facú acéstá față de unú vesmintú! . . .

„Și adese poți zări printre mulțimea peregrinilorú străini sosiți în Trier, afará de protestanți chiar și Iudei. Nu însă venerațiunea acestei móști e boldulú, care împinge pre aceștia. Nu! ei dorescú să vedá minunea aceea de multú așteptatá, care s'a implinitú însă, pre cându Iudeii erauú o națiune compactá în Canaan, pre cându mai stá templulú, și pre cându arhierulú mai aducea încá sacrificii crunte. . .

„Sermanii! așteptá, însă în zădarú!“

Samassa.

În ȓilele trecute s'au implinitú 20 de ani dela urcarea pre scaunulú episcopescú a Monseniorului Dr. Iosifú Samassa arhieriscopulú latinú de Agria. Cu acéstá ocasiune numitulú domnú arhieriscopú a făcutú o fundațiune de 65 mil floreni. Din acéstú incidentú clerulú arhierieesanú a esprimatú prin o deputațiune mulțamita sa adêncá pentru marinimósa faptá a Arhierelui sêu. La vorbirea conducătoriului deputațiunii Mons. Samassa a răspunsú cu o vorbire mai lungá, care a produsú unú resensú nespusú în întréga jurnalisticá magiará din țérá. Fíindú că arhieriscopulú Samassa astáđi e celú dintâiú dignitariú alú bisericeii catolice de ritulú latinú din Ungaria, și fiindú-cá enunțările lui au o însemnătate generalá pentru biserica catolicá întréga, credemú a fi datorința nóstrá, să ne facemú și noi câteva observări fugitive la acea vorbire.

Mai întâiú se facemú puținá istorie. De cându a plăcutú Atotú-puterniculú Dumneđeú, să cheme la sine pre fericitulú Simor, s'a pornitú, celú puținú în foí, o adevératá cursá pentru dobândirea și implerea scaunului primatíalú. Nemijlocitú după mórtea cardinalului Simor erá deja secretú publicú, că guvernulú doriá să vedá primatate pre arhieriscopulú din Agria, care nu de multú timpú din opoziționalú înocatú a trecutú în partidulú liberalú. O singurá greutate erá, anume, că denumirea primatelui este rezervatá Pontificelui Romanú și Regelui Apostolicú. Guvernulú decí la tótá întimplarea trebuia să-și câștige consensulú acestorú doi factori hotáritóri, și în loculú primú a Pontificelui Romanú. Aici însá erá buba. Arhieriscopulú din Agria nu erá omú plăcutú în Roma, și cauza e ținuta, ce a observatú în afacerea ordinațiunii ministeriale din 26 Februarie 1890 referitóre la botezulú pruncilorú născuți din căsătoriile mestecate. E sciutú adevé, cumcă arhieriscopulú Samassa s'a pusú pre partea guvernului, că a încercatú a câștiga pentru párerile sale și pre Sântia Sa dela Roma, și că la conferința episcopescá convocátá la ordinulú Sântiei Sale nu s'a prezentatú. Într'aceea dela Roma au sositú decretelé papale, cari oprescú hotáritú pre preoții catolici a eliberá preoțilorú de alte confesiuni estrasele matriculare ale pruncilorú născuți din căsătorii mestecate și botezați de dñșii, deórece prin acéstá ar conlucrá la lățirea ereselorú. Sciutú este mai departe și aceea, că cei mai mulți dintre episcopi au fostú și suntú contrari la ordinațiunea ministerialá numitá, și că unii au și atacatú pre Esc. Sa Samassa pentru purtarea lui; asemenea că clerulú inferiorú catolicú a refusatú ascultarea de ordinațiunea ministerialá amintitá.

Să venimú acum la vorbirea Monseniorului Samassa. Ce dice Arhieriscopulú din Agria? Cêrcá a-și justificá procedura sa în cauza de mai susú, și o face acéstá, enunțândú despre patrie și constituțiunea ei unele principii, cari în gura unui liberalú încárnatú potú să fie la locú, dará în gura unui arhieriscopú producú grétá. Da, și noi scimú, că patria este unú lucru sântú, că pentru patrie trebuie să jertfimú sângele și avutulú nostru; dará scimú și aceea, că nu avemú pre acéstú pământú locuință statornicá, că nu ne folosescé nimicú, de vomú dobândi lumea tótá, dacă ne vomú perde sufletele, și că prin urmare nu ne este iertatú a jertfi mántuirea

eternă pentru nici unu bun pământesc. Acum, să fie cu iertarea Monseniorului Samassa, dar a se opune ordinelor pontificie este unu păcatu de mörte, care de respłată își primesce osnda vecnică. Aici nu e scäpare; unu episcopu catolicu trebuie sä o scie acësta, și de s'ar provocä de o mie de ori la iubirea sa inflăcărätă de patrie, nu-i folosesce nimicü.

Monseniorele Samassa însä nu se îndestulesce cu aceea, cä se face propagatorulu liberalismulu, ci mergëndu și mai departe în preocuparea sa își permite a condamnä pre confrätii säi din episcopatu, cari äu avutu pärieri deosebite de a dñsulu, și mai alesu pre clerulu inferioru, care a protestatü cu totä energia în contra ordinätiunii nelegale a ministrulu de culte. Aici cutezanța arhiepiscopulu a ajunsu la culme. Procedura episcopiloru contrari ordinätiunii ministeriale și a clerulu inferioru a fostü aprobatü din partea sântulu Scaunü Apostolicü alü Romei. A combate decü pre ceü dintäiu este a criticä, a judecä și a combate pre alü doilea. Unde amü ajunsü? Iertatü e, ca fie care episcopu particularü sä se facä judecätoriulu scaunulu papalü? Unde ajunge atunci organismulu bisericei statoritü de dumnezeesculu întemeietorü?

Etä pentru ce amü fostü siliți a ne ocupä și noi de vorbirea acësta. Ca fi ascultätori ai bisericei catolice nu putemü lasä färä observare vorbirea unü Arhierieü, care își ridicä capulu în potriua aceluia, cäruia a încredințatü Domnulu Christosü nu numai meluseii, ci și oile sale.

Cum pöte sä ajungä la atäta unü episcopu catolicü? va întrebä cineva. Ușorü, răspundemü noi. Celü ce admite principiile, trebuie sä admitä și conclusiunile. Monseniorele Samassa a intratü în partidulu liberalü și se profesözä de aderentü alü lui. Acum poftescä, sä primescä și conclusiunile faptei sale și sä-i pörte și urmärire. Liberalü și catolicü suntü douë concepte contrare, cari se eschidü.

Revistä bisericescä.

Din Patrie.

Peregrinajulu tinerimii magiare la Roma va plecä în 26 Septembrie cätträ cetatea eternä, pentru ca sä-și manifesteze venerätiunea față cu ceresculu säu Patronü Sântulu Aloysiü Gonzaga. Cu ocasiunea acësta vorü sosi în Roma peregrinaje și din alte țeri ale lumii, abstracție făcëndu dela peregrinajulu lucrätoriloru francesi, la care vorü luä parte 20.000 de persöne. Ministrulu de culte a concesü acelorü tineri, cari vorü voi sä Iea parte la peregrinajü, o vacatiune de 10 zile. Succesulu peregrinajulu e asiguratü, și tinerii vorü avé fericirea de a fi primiti în audiință și de cätträ Sänția Sa Pontificie.

Galiția.

Sinodulu provincialü alü Rutenilorü uniți, ce se va ținé în scurtü, dä ansä la îngiriri guvernänțiloru din Petersburg. „Pol. Corr.“ asigurä, cä guvernulu rusescü și-ar fi esprimatü la Roma temerile sale cu privire la reacțiunea, ce o vorü produce decisiunile sinodulu provincialü din Lemberg asupra unițiloru din Rusia, și a cerutü desluciri referitöre la scopurile numitulu Sinodü. Vaticanulu însä a denegatü ori ce deslucire, de-örece Sinodulu provincialü din Lemberg se va ocupä

numai de cestiunii bisericesci, cari atingü numai pre cetäteni austriaci. Susceptibili mai potü fi Ruși!

Belgia.

Congresulu internaționalü catolicü, despre care amü fostü făcutü deja amintire, s'a întrunitü în Malines Marți în 8 a l. c. Preste douë mil de participänți äü sositü din töte țerile lumii. Ședința primä generalä a fostü presidatä de cardinalulu Goossens. De președinte a fostü alesü celebrulu juristü și ministru de statü Jacobs. Între discursurile rostite mai mare entusiasmu äü produsü patru: despre ascultarea necondiționatä, ce o detorescü totü catolicii Sântulu Pärinte, despre Windthorst, activitatea și meritele lui, despre instrucțiunea clericilorü în sciințele sociale, și în fine despre unirea cu biserica Romei a bisericelorü desbinate. S'a decisü, cä în töte țerile după putință sä se înființeze reuniuni, după norma Volksvereinulu din Germania, pentru combaterea socialismulu, care este periculosü pentru biserica și statü.

Germänia.

Numërul peregrinilorü, cari din töte părțile lumii se adunä la Trier, ca sä venereze cămeșa cea necusutä a Mântuitorulu nostru, care se aflä espusä în domulu de acolo, este imensü. Entusiasmulü, venerätiunea, pietatea și devoțiunea peregrinilorü este nespusä. Din 20 Augustü până în 2 Septembrie inclusive äü fostü în Trier 547,629 persöne, adecä preste o jumätate de milionü. Äü defilatü înaintea säntei moști în 20 Augustü 24.600 persöne; în 21 Augustü 41,252 pers.; în 22 Augustü 37.846 pers.; în 23 Aug. 44.300 pers.; în 24 Aug. 45.000 pers.; în 25 Aug. 42.360 pers.; în 26 Aug. 30.344 pers.; în 27 Aug. 30.042 pers.; în 28 Aug. 36.320 pers.; în 29 Aug. 41.179 pers.; în 30 Aug. 47.286 pers.; în 31 Aug. 36.375 pers.; în 1 Septembrie 45.100 pers.; în 2 Sept. 45.625 persöne. În anulü acesta numërul peregrinilorü e apröpe de douë ori mai mare, decätü în anulü 1844, cândü mai pre urmä a fostü espusä sänta cămașä.

Revistä politicä.

Afaceri interne.

Atențiunea publicä e îndreptatä asupra visitelorü, ce le face Monarchulu nostru în deosebitele părți ale țerii. După Galgócz a urmatü Bistrița și Timișóra, erä acum mai restezä visita, ce o va face Maiestatea Sa în ceea parte a monarchiei, la Praga. Pretutindenea primirile, ce s'äü făcutü Maiestätii Sale, äü fostü cele mai entusiastice, și äü doveditü neclätita alipire, ce o äü töte popörele monarchiei cätträ augusta Casä domnitöre.

Demonstrațiunile din Agram, făcute la esopiția de acolo, dä multü materialü de scrisü foilorü șoviniste. Și totuși Croații nu cerü altceva, decätü ceea ce este a lorü: sä nu fie conturbați în drepturile lorü autonome.

Germänia.

Împëratulu Wilhelm rentorcëndu-se dela manevrele armatei nöstre, de cari a fostü förte încântatü, a petrecutü cätva timpü și în München, unde a fostü primitü cu mare entusiasmu. Acolo încä a participatü la manevrele armatei bavarese, cu cari asemenea a fostü prea mulțämিতü.

Pänä cândü împëratulu Wilhelm a petrecutü la manevre, până atunci cancelarulü Caprivi a făcutü visite notabilitätilorü din München. Mare svonü a produsü visita, ce cancelarulü a făcutü o nunțiulu papalü Mgrelü Agliardi. Se dice, cä generalulu Caprivi l'ar fi întrebätü pre nunțiü despre posiția Vaticanulu față cu gruparea cea nouä a puterilorü, și cä nunțiulu l'ar fi asiguratü despre absoluta neutralitate a Vaticanulu.

Romänia.

Viü comentatü este mai alesü în foile unguresci unü articulu apärutü în „Romänulu“, în care se dice, cä Maiestatea Sa regele Carolü va avé în cälätoria sa intilniri de mare însemnätate cu Monarchii alianței triple, în cari se vorü desbate atitudinea Romäniei pentru casulu unü räsboiü rusescü și garanțele, ce are sä le aștepte Romänia dela puterile centrale. Acësta ar fi și cauza, pentru care regele Carolü cälätorește cu ministrulu-președinte Florescu. — Interesulu preseii față cu articulu „Romänulu“ nu e surprindëtörü, de-örece nu pöte sä ne fie indiferentü nici pre unü momintü, ce atitudine va observä Romänia în casulu unü räsboiü, și de altä parte situațiunea politicä nu e chiarü liniștitöre.

Rusia.

Foile rusesci suntü förte mulțämite cu crisa ministerialä din Turcia. Unele flü laudä pre Sultanulu, pentru-cä se apropie de Rusia, altele atribue totä crisa acësta evenimentelorü din urmä dela Kronstadt, cândü cu visita escadreii francese. Cu töte acestea cercurile oficiöse turcesci desmințescü, cumcä în politica esternä a Turciei se va întâmplä vre-o schimbare.

Concentrările de trupe, ce le face Rusia în Besarabia, dä ansä la seriöse îngiriri. Se dice, cä deja 60.000 de soldați ar' fi concentrați. În totalü domnesce o atmosferä, ca și cândü nu amü mai fi departe de unü räsboiü.

Correspondințe.

Manevrele militare în Bistrița.

(Raportü specialü alü „Unirii“.)

Bistrița, 15 Sept. 1891.

Maiestatea Sa Regele nostru apostolicü a sositü în Bistrița la 12 Septembrie a. c. spre a asistä la manevrele din jurulu acelu orașü. Aceste manevre militare äü scosü la ivelä și manevrele politice ale comitelü supremü din comitatulu Bistrița-Näsödü. Acesta adecä, probabilü în conțelegere cu guvernulu, a voitü sä dovedescä Monarchulu nostru, cä totä lumea de pre aci este pëtrunsä și însuficitä de spiritulu ideii șoviniste de statü naționalü magiarü. Pentru aceea comitele, în contra obiceiulu de până acum, nu a ținutü congregatiune comitatensä spre a se alege din sinulu ei membrii deputätiunii, ce

aveau să depună omagiile lor în fața Maiestății Sale în numele comitatului, ci elu însuși a designat, după placul său, persoanele acelei deputații, fără ca să denușcă nici măcar unu singur Român, ér dintre Sași numai vre-o câțiva bărbați, cari nu ocupă în societate o pusețiune independentă, ci sunt funcționari la comitat. Orașul Bistrița nu s'a permis, să se înfățișeze ca atare în fața Maiestății Sale, ca nu cumva din gura primarului, care nu știe ungurește, să audă Maiestatea Sa și alte accente afară de cele ale limbii magiare, și numai după aceea a dat voce ministrul-președinte Szápáry primarului, ca să potă bineventă pre Maiestatea Sa în limba germană. Comitetele a întocmit lucrurile așa, ca totu orașul să fie împodobit numai cu insignii și inscripțiuni magiare, și abia după multă luptă din partea Sașilor a conșes, ca pre arcul de triumf să se pună și unu „Willkommen“. Acastă procedură a produs sângeră atâtu în Sași cât și în Români, și de aceea unele case nu au arborat nici unu stindard, dacă nu s'a conșes, ca lângă acela să se pună și stindardul sășesc respective românesc, ér unu avocat român a decherat, că decât să arboreze pre casa sa din o stradă principală numai stégul magiar fără de tricolorul românesc, care este totu-odată și flamura Ardealului, mai bine își aprinde casa. Am accentuat acestu fapt, pentru-că foile magiare, cari l'au înregistrat, au aflat de bine, după obiceiul lor, a-lu istoris cu totul fals.

Altecum zădarnice au fostu opintirile șovinistice de a presentă totu ținutul Bistriței de unu ținut magiar. Maiestatea Sa a putut vedé cu ochii săi și audí cu urechile sale, că acel ținut este locuit mai numai de Români și Sași, cari nu s'au sfîit a se folosi de tóte ocasiunile spre a dá espresione marcantă individualității lor naționale. Mii și mii de Români și Sași îmbrăcați în variatele lor costume naționale cutrierau stradele orașului Bistrița în 12 și 13 Septembrie, salutându pre Domnitorul lor preaiubit cu însuflețite „să trăescă“ și „hoch“, printre cari abia se audia câte unu slab sunet de „éljen“ eșit din gura vre-unui jidov percunat orí vre-unui magiar scăpatat și căpătit de părintescul guvern. — Centrul solemnităților au fostu primirile solemne din 13 Septembrie la casa comitatului, unde este încuartirat Maiestatea Sa. Cu ocasiunea acésta Escelența Sa Domnul Mitropolit Dr. Ioan Vancea în fruntea deputații, din care a făcutu parte și Ilustritatea Sa Episcopul Gherlei Ioan Szabó, a rostit următoarea cuvîntare omagială:

*Maiestate cesareă și regescă apostolică!
Preagrațiosul nostru Domn și Rege!*

Încunoscînțarea înveselitoare, că Maiestatea Voștră cu ocasiunea manevrelor mari, ce se țin acuma, veți binevoi a ferici și ținuturile acestea ale Ardealului cu preafnalta Voștră vizită părintescă, a umplut de bucuria cea mai sinceră nu numai pepturile locuitorilor din aceste ținuturi, ci și pre ale celorlalți cetățeni din țeră.

Îndemnat de acastă însuflețire produsă de bucurie, ne-am grăbit și noi, cari formăm o parte însemnată a preoșimii Bisericii românesce greco-catolice, a ne apropiă în frunte cu Archiereii și cu cel mai adencu respectu de treptele tronului Maiestății Voștre, pentru

ca să dăm espresione omagială în fața Maiestății Voștre acelor sentimente de fidelitate și supunere neclătită și alipire neînfrântă, cari le-am moștenit dela străbunii nostri și le-am conservat nepătate și cari le avem atâtu față cu persoana princiară a Maiestății Voștre, cât și față cu întrégă preafnalta Casă domnitore.

Deci cu cel mai adencu respectu ne rugăm, ca espresionea viuă a acestor sentimente omagiale, cari le descoperim atâtu în numele nostru propriu, cât și în alu proșimii și credincioșilor dieceselor noastre, să Vă îndurați a le primi cu îndatinata bunăvoință părintescă și a ne împărtași și mai departe pre noi toți împreună cu diecesele noastre de preafnalta grație regescă, ér noi nici pre viitoru nu vom încetă a rugă pre preasanta Maiestate a Domnului Dumneș, ca atâtu persoana Maiestății Voștre regesci, cât și pre Maiestatea Sa Regina noastră și pre membrii preafnaltei Case domnitore să-i țină, binecuvinte și apere încă mulți și mulți ani spre mărirea Tronului regesc, spre înflorirea santei noastre Biserici, spre bunăstarea patriei și fericirea supușilor ei: (românesce) să trăescă, trăescă, trăescă!

La sfârșitul acestei vorbirii a resonat sala de unu întreit „să trăescă“ românesc; ér Maiestatea Sa s'a adresat Clerului nostru cu următoarea vorbire:

„Primescu cu cea mai adencă mulțămire espresionea omagielor și fidelității clerului român alu bisericii gr. cat., și pre cându nu mă îndoescu, că Domniile Voștre, cu aceste virtuți moștenite dela strămoșii Domnilor Voștre, sunteți spre mărirea lui Dumneș și spre binele patriei servitori totu atâtu de zeloși al bisericii ca și fi credincioși al patriei, — vă asigură cu plăcere și pre viitoru de grația mea regescă.“

Deputații clerului român gr. or. condus de Escelența Sa Mitropolitul Miron, Maiestatea Sa a răspuns următoarele:

„Cu mulțămire sinceră primescu omagiile și espresionea alipirii credincioșe a clerului bisericii gr. or. române. Fiți convinși, că bastionul cel mai tare al bisericii și naționalității dvostre este organismul legal al statului. Considerați de problemă principală a chemării sante a dvostre nu numai cultivarea păcii confesionale, ci și aceea a păcii între naționalități. Vă asigură, pre lângă espresionea grației mele regesci, că biserica dvostre și instituțiile ei fundamentale pot conta și în viitoru la binevoitorea mea purtare de grige.“

Cu multă afabilitate au fostu primite și celealalte deputații; în locul primu clerul și statul romano-catolic, apoi calvinii, luteranii, jidanii, comitatele, tabla regescă din Clușiu cu tribunalul și procuratura șel.

După primirea deputațiilor Maiestatea Sa a vizitat spitalele, biserica luterană și alte institute.

Séra la 6 ore a fostu prându de curte, la care au fostu invitați Escelența Sa Mitropolitul nostru, Ilustritatea Sa episcopul de Gherla, Escelența Sa Mitropolitul Miron și alții.

La manevrele din jurul Bistriței a fostu reprezentată și România prin ministrul de rășboiu Lahovary și căpitanul Ghica, cari s'au bucurat în cercurile mai înalte de o cordială primire. Generalul Beck, șeful statului majoru, a lădatu foarte multu bravura și aptitudinile militare ale feciorilor nostri,

despre ce m'a informatu o persoană foarte demnă de credință, care a auditu cuvintele acelea.

Escelența Sa Mitropolitul nostru a ajutat biserica gr. cat. din Bistrița cu o sută floreni. Încheiu de o cam dată, rezervându-mi dreptul de a vă împărtași și alte lucruri interesante pentru numărul viitoru alu „Unirii“.

Raport.

Pocoș (Diecesa Orădi) 2 Sept. 1891.

Onorată Redacțiune!

Vă rog, să binevoiți a da locu în prețuita noastră „Unirea“ următorul apel:

Domnilor învățatori gr. cat. bihoreni!

Dorul „înființării reuniunii învățătorești“, de care sum preocupat de 7 ani dela absolvarea cursului preparandialu, mă silesce să prindă condeiul în mână, pentru a depune pre scurtu câteva trăsuri mai importante despre însemnătatea și folosul ei.

Desvoltarea, fericirea și bunăstarea poporului în mare parte atîrnă dela școlă. Școlă e factorul primu, prin care totu insul se perfecționează, se cultivă și se înzestă cu cele mai frumoșe însușiri și calități: ér școlă ca să corăspundă scopului, adică să aducă rezultatul recerut de pedagogia modernă, trebuie să fie provădită cu învățatori cualificați, isteți, confidențiali, afabili, pătrunși de chemarea lor și mai pre susu de tóte practici. Să nu cugetați, colegilor! că dacă am absolvat cursul preparandialu, am satisfăcut grele detorințe învățătorești și nu avem nimic a face, nu: pentru noi chiaru acuma, adică în școlă vieții se începe lucrul. Aici în școlă vieții — și nu în institutele preparandiale — trebuie să ne lărgim și amplificăm însușirile și calitățile căștigate, și acésta prin „perfecționarea de noi însine“, adică prin autodidactia. Pentru că cursul preparandialu e numai basa, pre care trebuie să edificăm ca învățatori; elu ne arată numai direcțiunea, care trebuie să o ținem totu-deauna înaintea ochilor; ne învță, cum trebuie să aplicăm și să realizăm regulele pedagogico-metodice în activitatea noastră pentru „conducerea școlii“ concreșute grijii noastre.

Ca mijloce autodidactice ne servesc: prepararea sirguincioșă la prelegerile singuratică, cetirea opurilor pedagogico-metodice și estetice, lectura jurnalistică, cetirea și conferirea studiilor și foilor școlastice, activitatea literară, praca și cercetarea reuniunilor învățătorești ect.

Ca praca căștigată de învățatorii ajunși la culmea misiunii lor să nu fie așa dîcend unilaterală sau mărginită ca rașele strălucitoare a luminei aprinse și ascunse în o chilie fără ferești, ci aceea să străbată câtu mai adencu între învățatorime, e de indispensabilă necesitate cercetarea conferințelor învățătorești. Pentru ce? Pentru că în conferințele învățătorești se lea la desbatere unele teme pedagogico-didactice, se țin disertații și prelegeri practice de cătră învățatorii cei mai esperți și distinși, a căroru tonu, ținută și manieră servesc de modelu și celor mai debili, nedestri și nepractici, în ele se împartu sfaturile și cunoscînțele, cerend deslucire unu dela altu, se alungă dubietățile și datinele vechi, rivalisăz unu cu altu în propunere, și critisăz — cu iubire colegială — propunerile: învățării se dá o direcțiune nouă acomodată planului de învățămîntu; prin ascultarea prelegerilor practice căpătam

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Bibliografia ȋiarelor ȋi bisericesci române.

(1839—1890.)

Dela anul 1839, cȋndu a eșitȋ prima fȋe bisericescȋ romȋnȋ, și pȋnȋ astȋȋ, la noi Romȋniȋ aȋ apȋrutȋ urmȋtoarele ȋiare bisericesci:

I. ¹⁾ *Vestitorulȋ bisericescȋ* (39). ²⁾ Gazetȋ religioșȋ și moralȋ, redigeatȋ de Ierodiamonulȋ D. Romano și G. Munteanȋ, Buzȋu, în Tipografia s. Episcopii a Buzȋului. a) Anulȋ I. 1839 a începutȋ în 7 Ianuariu. Fȋoa a apȋrutȋ odatȋ pre sȋptȋmȋnȋ în 4°. *Veȋi*: Bibliografia publicaȋiunilorȋ periodice romȋnesci și a celorȋ publicate în limbȋ strȋine în România saȋ de Romȋniȋ în strȋimȋtate, de *Alexandru Pop*, arhivarulȋ Academiei Romȋne. Bucureșci, 1888 pag. 6. *Iarcu* însȋ în Bibliografia cronologicȋ romȋnȋ saȋ catalogȋ generalȋ de cȋrȋile romȋne imprimate dela adoptarea imprimȋriei . . . și pȋnȋ astȋȋ . . . de Dimitrie Iarcu, edit. II. Bucureșci, 1873 pag. 42 ȋice, cȋ anulȋ I alȋ acesteȋ gazete a fostȋ 1840, în care a apȋrutȋ 4 p. + 198 + 3 red. G. Munteanȋ și Dionisie; ȋr la an. 1840, pag. 44 pune anulȋ II 1841. 4 p. 264 red. Ierodiamonulȋ Dionisiu Romano; și în fine la anulȋ 1841, pag. 45 omite cu totulȋ fȋoa. De-ȋrece Iarcu, precum se vede, la anȋ 1839 și 1840 nu-ȋesactȋ în escrierea numelorȋ redactorilorȋ, și de altȋ parte sub rubrica unȋ anȋ registrȋzȋ altȋ anȋ (la anulȋ 1839 pre celȋ de 1840, ȋr la acesta pre 1841): urmȋzȋ, cȋ b) Anulȋ II alȋ „Vestitorulȋ“ e acela 1840, și c) Anulȋ III 1841, cȋndȋ apoi încetȋzȋ. ³⁾

II. *Organulȋ luminȋrii* (24). Gazeta Basericescȋ, Politicȋ, e Literarȋ, red. Tim. Cipariu, Blasiu, în privileg. Tipografie a Seminarului Gr. Cath. a) Anulȋ I. 1847 a începutȋ cu 4 Ianuariu; ȋiarulȋ a apȋrutȋ odatȋ pre sȋptȋmȋnȋ în Folio. *Veȋi*: Alex. Pop l. c. pag. 10; Iarcu — la carele anulȋ acesta este din erȋre de tipariu alȋ XV. — pune l. c. pag. 55 apariȋiunea numelorȋ 1 pre 11 Ianuariu, și totȋ ce a apȋrutȋ în decursulȋ acestȋ anȋ, 11 Ianuariu — 10 Martiu, I—LXIII numerȋ. b) Anulȋ II 1848. ⁴⁾

III. *Organulȋ naȋionalȋ* (25). Gazeta Basericescȋ, Politicȋ, e Literarȋ, red. de Tim. Cipariu. Blasiu, în privileg. Tipografie a Seminarului Gr. Cath. din Blasiu. — N'a apȋrutȋ decȋtȋ în anulȋ acesta I. dela 12 Maiu, în 11 numerȋ, folio. ⁵⁾

IV. *Ecoulȋ eclesiasticȋ* (16), red. de Archimandritulȋ Dionisiu în Bucureșci, la Copain. a) Anulȋ I 1850 cu suplimentȋ cȋte o broșurȋ pre lunȋ. b) Anulȋ II 1851, aparea odatȋ pre lunȋ cu supl. în 8 broșuri. c) Anulȋ III 1852, red. Dionisie Sadv (ȋice Iarcu l. c. pag. 65), cu o broșurȋ pre lunȋ, și aȋ apȋrutȋ 12 pre anȋ. d) Anulȋ IV 1853, red. Ar-

¹⁾ În ordȋ cronologicȋ.²⁾ În ordȋ alfabeticȋ, dupȋ numele ȋiarelorȋ.³⁾ Cf. Pop l. c. pag. 6, 7, 148. Iarcu o. c. pag. 42, 44.⁴⁾ V. Pop l. c. pag. 10, 138. Iarcu l. c. pag. 55, 57.⁵⁾ La Pop op. cit. pag. 10, 138. Iarcu l. c. pag. 55, 57.

chimandritulȋ Dionisiu în Bucureșci; apare odatȋ pre lunȋ cu cȋte o broșurȋ în 8°. ¹⁾

V. *Telegrafulȋ romȋnȋ* ²⁾ (38), red. I. F. Aaron, Sibiu. a) Anȋ I—XXVII 1852—1879 aparea de dȋuȋ orȋ pre sȋptȋmȋnȋ. b) Anulȋ XXVIII 1880 aparea de trei orȋ pre sȋptȋmȋnȋ, în folio, ger. resp. Nicolȋu Cristea, Sibiu, tipografia archidieceșanȋ. c) Anȋ XXIX—XXXI 1881—1883. d) Anulȋ XXXII 1884 ib. ger. respons. Mateiu Voileanȋ. e) Anȋ XXXIII—XXXIV 1885—1886 acolo-șȋ. f) Anulȋ XXXV 1887. Aparea totȋ de trei orȋ pre sȋptȋmȋnȋ, în folio; — redactorȋ provisorȋ Dr. Remus Roșca, Sibiu, editura și tipariulȋ tipografiei archidieceșane. g) Anȋ XXXVI—XXXVIII 1888—1890. ³⁾ Dela 1 Oct. 1890 red. Nicolȋu Ivanȋ.

VI. *Secolulȋ* (35), ȋiarȋ politicȋ, religiosȋ și comercialȋ (este continuarea dela numȋrulȋ 17 pȋnȋ la numȋrulȋ 31 a jurnaluluiȋ „Timpulȋ“), anulȋ I 1856 de dȋuȋ orȋ pre sȋptȋmȋnȋ, folio; red. G. Bosueceanȋ, Bucureșci, tipografia lui F. Om. ⁴⁾

VII. *Predicȋtorulȋ* (28). Jurnalȋ eclesiasticȋ. — a) Anulȋ I 1857 red. de Ilie Benescu, Bucureșci la Mitropolie, — de 4 orȋ pre sȋptȋmȋnȋ. Iarcu loc. cit. pag. 79 notȋzȋ, cȋ acestȋ anȋ aȋ apȋrutȋ 52 numerȋ cu 4 p. 416. b) Anulȋ II 1858, red. Archidiamonulȋ Dionisiu și Ilie Benescu, Bucureșci, tip. Nifonȋ Mitropolitulȋ, — aparea odatȋ pre fiecare sȋptȋmȋnȋ în 4°. Aȋ apȋrutȋ dupȋ Iarcu (l. c. pag. 83, unde însȋ redactorȋ amintesce numai pre Ilie Benescu) 49 numerȋ, 4 p. 400. c) Anulȋ III 1859. Acestȋ anȋ la Iarcu op. cit. pag. 87 e trecutȋ cu vederea. ⁵⁾

VIII. *Aripile furtunoșe* (3) ȋiarȋ religiosȋ, redigeatȋ de C. G. Florescu, Bucureșci. Anulȋ I 1860. ⁶⁾

IX. *O Oceanȋ Spectatorulȋ* ȋiarȋ romȋno-ellenȋ, publicatȋ în Bucureșci. Religia, patria, unirea, justiȋia. — a) Anulȋ I 1860. Aparea de dȋuȋ orȋ pre sȋptȋmȋnȋ, folio. Direct. proprietarȋ A. Tabacopolȋ. Redactorȋ respund. Stavri Antoniadȋ. Bucureșci, Tipografia Naȋionalȋ alui I. Romanov et Comp. b) Anulȋ II 1861 id. ib. ⁷⁾

X. *Preotulȋ* (30) Fȋe bisericescȋ. — a) Anulȋ I 1861, aparea odatȋ pre

¹⁾ Pop l. c. pp. 10, 138. La Iarcu, pag. 55 e lȋsatȋ afarȋ.²⁾ Ca fȋe oficiȋșȋ a episcopieiȋ, și respective a arhiepiscopieiȋ de Sibiu.³⁾ La Pop op. cit. pp. 13, 14, 15, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 35, 37, 40, 42, 46, 49, 52, 54, 56, 59 (aci în locȋ de anulȋ XXIII din erȋre se afȋ anulȋ XXII), 61, 63, 65, 67, 70, 73, 76, 80, 86, 93, 101, 112, 146. La Iarcu loc. cit. pp. 66, 68, 70, 72, 76 (anulȋ V 1856 red. Ioanȋ Bȋdicȋ), 79, 83, 87, 90, 93, 98 (anulȋ X 1862 [I. D.]), 102 (anulȋ XI 1863 [I. D.] red. Zacharie Boiȋ), 107 (id.), 113, 117, 122, 126, 131, 137.⁴⁾ Pop l. c. pag. 15, 144. La Iarcu, pag. 76 e lȋsatȋ.⁵⁾ Pop l. c. pp. 16, 18, 20, 140. Iarcu op. cit. pp. 79, 83.⁶⁾ Pop pag. 21, 119. La Iarcu pag. 90 nu se amintesce.⁷⁾ Pop pp. 23, 24. La Iarcu pag. 93 e omisȋ, precum și la Pop p. 132.

sȋptȋmȋnȋ (dela 15 Aprilȋ) 4°. Redactorȋ Climente Ieromonachȋ și Inocenȋie Ieromonachulȋ. Ger. resp. Lazarescu Constantinȋ. Iașȋ. Imprimȋria Buciumuluiȋ romȋnȋ. ¹⁾ b) Anulȋ II 1862. ²⁾ c) Anulȋ III 1863, redactorȋ Archimandritulȋ Climente Nicolȋu; tipografia lui Adolf Bermann. d) Anulȋ IV 1864 pȋnȋ 11 Aprilie. e) Anulȋ V. 1865 cu acela-șȋ redactorȋ. ³⁾

XI. *Biserica* (4). Fȋe religiosomoralȋ. — a) Anulȋ I 1862 4°. Red. Pr. Gr. Muscelȋnȋ, Bucureșci, tipografia naȋionalȋ. În acestȋ anȋ aȋ apȋrutȋ 37 numerȋ, — ȋice Iarcu l. c. pag. 98, precum și despre „Duminea“ din 1862. b) Anulȋ II 1863 eșȋ odatȋ pre sȋptȋmȋnȋ, red. Pr. Gr. Muscelȋnȋ, la B. Tolescu. c) Anulȋ III 1864. ⁴⁾

XII. *Duminea*. Fȋe religiosȋ-moralȋ. Anulȋ I 1862 4°. Redactorȋ Pr. Gr. Muscelȋnȋ, Bucureșci, tipografia naȋionalȋ. Aȋ apȋrutȋ 37 numerȋ. ⁵⁾

XIII. *Anunciatorulȋ bisericescȋ* (2). Anulȋ I 1864. Bucureșci. ⁶⁾

XIV. *Sionulȋ romȋnescȋ* (3). Fȋe bisericescȋ, literarȋ și școlasticȋ. Aparea de dȋuȋ orȋ pre lunȋ, în 1 și 15 a lunȋ, 4°. Viena, cu tipariulȋ Mechitaristilorȋ. Editorȋ și redactorȋ Dr. Gregoriȋ Silașȋ. — a) Anulȋ I 1865, ⁷⁾ dela 1 Iuliu pȋnȋ 15 respective 31 Decembre, 12 numerȋ. b) Anulȋ II 1866, ⁸⁾ dela 1 Ianuariu pȋnȋ la 31 Decembre, 24 numerȋ. c) Anulȋ III 1867, ⁹⁾ dela 1 Ianuariu pȋnȋ la 15 Octobere, 20 numerȋ. d) Anulȋ IV 1872, dela 15 Ianuariu pȋnȋ la 15 Septembere, 17 numerȋ. ¹⁰⁾

XV. *Eclesia* (15). ȋiarȋ moralo-religiosȋ, eșȋ odatȋ pre sȋptȋmȋnȋ în Bucureșci; edit. redact. Scarlatȋ Rosetti și Archimandritulȋ Climente Nicolȋu. Anulȋ I 1866. ¹¹⁾

¹⁾ Iarcu la pag. 93 omite acestȋ anȋ, dar pag. 98 suplinesce; veȋȋ mai josȋ.²⁾ Iarcu l. c. pag. 98 la anulȋ 1862 — unde pune de-odatȋ anulȋ I și II — numesce redactorȋ numai pre „Climente Nicolȋu Archimandritȋ“.³⁾ Sionulȋ romȋnescȋ, an. II 1866 pag. 158. — Pop l. c. pp. 24, 26, 28, 29, 32, 140 — Iarcu 98, 102 (la anulȋ 1863 ȋice: „Anulȋ II și III ebdom [Mercurea]), 107, 112.⁴⁾ Pop op. cit. pp. 25, 27, 29, 120. Iarcu pag. 112 a omisȋ'o; o amintesce pp. 98, 102, 107. Veȋȋ încȋ mai josȋ la numȋrulȋ XXIV.⁵⁾ Pop pp. 25, 126. La Iarcu 102 omisȋ.⁶⁾ Pop pp. 29, 119. Iarcu pag. 107.⁷⁾ La Iarcu pag. 112 trecutȋ cu vederea.⁸⁾ La Iarcu pag. 117 lȋsatȋ afarȋ.⁹⁾ Pop pag. 37 omite acestȋ anȋ, precum și Iarcu la pag. 122.¹⁰⁾ Veȋȋ Concordia, anulȋ V 1865 pag. 198 invit. de prenum. — Pop pp. 32, 35 (unde însȋ nu se amintesce, în alȋ cȋtelea anȋ e fȋoa, cine ŋ este redactorulȋ, unde și cum apare), 49 (aci, anulȋ 1871, greșesce Pop cȋndȋ ȋice: „Sionulȋ Romȋnescȋ. Anulȋ IV fȋe bisericescȋ, literarȋ și școlasticȋ 2 pre lunȋ, Viena“, cȋci anulȋ alȋ IV. a fostȋ 1872, precum amȋ ȋisȋ, și precum însu-șȋ notȋzȋ la pag. 52), 52, 145 (aci dȋuȋ erȋri în anȋ: „S. R. . . . 1865—1866. . . .“ și: „S. R. . . . 1871—1872. . . .“) — Iarcu pp. 141 (unde comite aceea-șȋ erȋre, pre care Pop la pag. 49), 145.¹¹⁾ Veȋȋ Sionulȋ romȋnescȋ, red. Dr. Gr. Silașȋ, an. II 1866 pag. 158—159. — Albina I 1866 numȋrulȋ 86. — Pop loc. cit. pag. 33, 127. — Iarcu op. cit. pag. 117.

XVI. *Legalitatea* (22). Fôe politică, religioasă, literară și științifică. Aparea de două ori pe săptămână, 4° București. Red. P. Georgescu, I. Baldovin (la Iarcu pag. 117: I. Eliade Rădulescu), tipografia lucrătorilor asociați și tipogr. națională. Anul I 1866 (numărul 1 a apărut la 10 Aprilie).¹⁾

XVII. *Moldova* (23), fôe politică, religioasă și comercială. Aparea de două ori pe săptămână, folio, la Iași, sub red. T. Boldour-Lăteșcu, — gerantă Iacobachi Stoianovici, tipogr. H. Goldner și A. Bertram. Anul I 1866.²⁾

XVIII. *Biserica Românilor* (5), aparea la Iași. Anul I 1867.³⁾

XIX. *Credința* (11), aparea odată pe săptămână în București, la Weiss.⁴⁾

XX. *Fôea administrativă a arhiepiscopiei, Blașiul* (17), redigată de Dr. Ioan Bobu.⁵⁾ — Acastă fôe se lasă atât la Iarcu op. cit. pag. 122, cât și la Pop pag. 36, cu toate că a apărut câțva timp, dar apoi preste puțin, din cauza morții redactorului, a încetat.

(Va urmă.)

Aventurele ultimului Abencerrage.

Novelă de F. R. Chateaubriand.

(Continuare.)

Din acest moment fata lui Don Rodrigo îl stimă tot mai mult pre Aben-Hamet: iubirea apăsătoare eroismului. Abencerragele i-se părea ei ca și un chip al perfecțiunii de atunci, de când s'a arătat eroic în luptă și i-a dăruit lui Don Carlos viața. La sfatul Blancei Aben-Hamet s'a reținut câteva zile dela vizitele, ce le făcea la palat, până ce Don Carlos se va fi liniștit în câtva. Un amestec de sentimente dulci și amare umplură inima Abencerrageului. Pre când de o parte conștiința de a se sci iubit intim și credincios era pentru dînsul un izvor nesecat de fericire, pre atunci de altă parte siguranța de a nu fi fericit până atunci, până când își va lăpăda religioasă strămoșilor săi, îi causă durere adâncă. Deja trecură mai mulți ani, fără ca suferințele lui să se fi împușinat. Întregă viața va ave să și-o petrecă el ore ast-fel? . . .

Adâncit în cugete serioase auzi într-o seară un cântec creștinesc. Lui îi veni atunci în minte, să meargă în biserica Dumneșului, căruia i-se închină Blanca, și să-l împlore pre Creatorul lumii, ca să-l lumineze.

Și el se îndreptă spre o biserică creștină, care mai înainte a fost o moșee. Pătruns de o pietate sfântă intră în templul, care odată era dedicat patriei și dumneșului lui. Liturgia era fînită. Nimeni nu se mai afla în biserică. Ușorul stil arab impregnat cu cel gotic era de o mare gravitate pentru un observator serios. Câteva lampe luminau de-abia boltiturile, și la lumina câtorva felinare aprinse se vedea încă altarul strălucind de aur și petri prețioase. Căci pentru Spaniol e o onoare a se desbrăca de toate avuțiile pentru a le întrebuița

spre scopuri bisericești. Tipul Dumneșului celui viu reproducu pre o perdea de dantele, împodobit cu corone de perle veritabile și cu buchete de rubine era adorat de un popor jumătate gol.

Nici un scaun nu se vedea în spațiul cel mare; pavajul de marmoră, care acoperia cripta, servia atât celor mari, cât și celor mici ca loc de închinare înaintea Domnului. Aben-Hamet merse încet în naea părăsită a bisericii, care răsuna de sunetul pașilor lui. Spiritul lui se ocupa acuză cu amintirile, pre cari i-le deșteptă acest vechi monument al religiei maurice, acuză cu simțimintele produse de biserica creștină. La peciorul unei colone el distinge o ființă omenescă nemișcată, pre care la început o ținea drept o statuă de mormintă. El se apropia, și acum vede pre un tinăr cavaler ingenuchiându cu capul plecat și cu brațele încrucișate preste pept. Necunoscutul nu făcea nici cea mai mică mișcare la sunetul pașilor, ce se apropiau; nimeni nu-l turbura în rugăciunea lui. Sabia zăcea lângă dînsul pre marmoră. El se părea, ca și cum o fermecătoare l'ar fi făcut incapabil de a se mișca. Și acest tinăr era Lautrec.

„Ah!” murmură Abencerragele, „acest frances tinăr și frumos roga cerul pentru vre-o grație; acest răboinic renumit pentru curajul său își deschide aci inima sa înaintea atotputernicului Dumneșului, asemenea celui mai inferior și mai necunoscut om. Și eu voi să mă rog la Dumneșul acestor cavaleri.”

Aben-Hamet chiar voese să ingenuche pre marmoră, . . . când el observă la lumina unei lampe sub o lespede jumătate ruinată o scrisoare arabă și un vers din Coran. Remușcări violente de conștiință începă a sbici inima lui Aben-Hamet, și el se grăbește a părăsi casa, în care era aproape să se facă necredincios religiei și patriei sale.

Cimiterul, care încunjura vechea moșee, era plântat cu orange, cipreși și palmi. Aci erau și două fântâni săritore. În apropiere era un claustru. Când Aben-Hamet a cotit într-o colonadă, a observat o ființă femească, ce voia să meargă în biserică. Deși fața îi era acoperită cu un văl, Abencerragele totuși recunoscu în dînsa pre fiica ducelui de Santa Fé. El o opră și-i dîs:

„Vrei să ceri pre Lautrec în biserică?”

„Lasă la o parte jostoșia!” răspunse Blanca. „Dacă nu te-ai iubi, ți-ai spune-o. Ar fi un nedemn a te înșela. Eu viu aci spre a mă ruga pentru tine. Tu singur ești obiectul rugăciunilor mele. Tu sau nu mai trebuie să mă îmbeți cu veninul dragostii tale, sau să te hotărăști o dată a servi Dumneșului, căruia eu mă închin. Tu ai intristat totă familia noastră: fratele meu te uresce, tatăl meu este adânc intristat din pricina, că nu voesc a mă mărita. Nu observi, că chiar și sănătatea mea suferă? Privește această locuință a morții, ea este admirabilă de frumoasă. Acuză voi odihni și eu aci, dacă tu nu vei primi înaintea unui al-

tar creștin jurămintele mele. Luptele sufletesci, ce le suferi, mă amenință cu mormintul. Patima, ce mi-o inspiri tu, nu mă poate întări pentru tot-deauna. O, Maurule! cugetă, că focul, care aprinde făclile, — ca să vorbesc în limbajul tău, — este același, care și nimicesce.”

Blanca merse în biserică lăsându pre Aben-Hamet cu totul înmărmurit asupra ultimelor ei cuvinte.

Pentru dînsul a sosit hotărîrea. El era învins și pre cale de a se lăpăda de religioasă sa. Se luptase destul. Frica de a vedea pre Blanca murind învinse toate reflexiunile lui. După toate acestea s'a întrebat: Să fie ore Dumneșului creștinilor adevăratul Dumneșu? Căci ori și cum, dar el este Dumneșul sufletelor nobile, de când îl adoră Blanca, Don Carlos și Lautrec. . . .

Aben-Hamet a așteptat cu nerăbdare ziua următoare, spre a împărtăși Blancei deciziunea sa, și spre a schimbă o esistență tristă și bogată de lacrimi cu o viață plină de bucurie și fericire. La palatul ducelui de Santa Fé nu mai putea merge înainte de a însăra. Aci i-se spus, că Blanca și fratele ei au mers la Generalifa, unde Lautrec ar fi aranjat o serbare. Împins de suspiciunii nouă el urmări pre Blanca. Lautrec înroși, când vădu pre Abencerragele; Don Carlos îl primi rece, dar cu stimă.

Lautrec îngămadise cele mai frumoșe fructe ale Spaniei și Africii într-o sală a Generalifei numită „sala cavalerilor”. Jură împrejur pre pereții apartamentului se vedea portretele prinților și învingătorilor Maurilor: Velasquez, Cid, Gonzalvo de Cordova și alții. Sabia ultimului rege al Granadei era atârnată sub unul din aceste portrete. Aben-Hamet și-a înecat durerea în peptul său, și privind tipurile dîse:

„Noi nu scim depinge. . . .”

Nobilul Lautrec observă, că Abencerragele își îndreptă fără voce privirea spre sabia lui Boabdil; se întorce spre el și-i dîce:

„Maurule! dacă ai fi prevădutu, că mă vei onora aci cu prezența, atunci n'ai fi alesu acest loc. Nu fi trist! În totă ziua se perde câte o sabie, și eu am vedutu pre cel mai eroic dintre toți regii predându-și fericitul său inamic sabia.”

„Ah!” strigă Maurul acoperindu-și fața. „Sabia o poți perde ca Francisc I, dar ca Boabdil. . . .” (Va urmă.)

Bibliografie.

Savitri. Cuprinsul lui „Savitri” este următorul: Un rege din India nu avea copii. Rugându-se el zeilor, i-s'a născutu o feta. Feta însă n'avea pețitor, deci porni ea la pețit, ca să-și capete un bărbat, și așa feta peț pre fiul unui alt rege indian orb și detronat, care laolaltă cu fiul său trăia ca sihastru. Un proroce sau bosconitor însă îi spune tatălui fetei, că acela, pre care l'a pețit ea de bărbat, preste un an va muri. Și în adevăr bărbatul fetei la un an și more. Feta însă se roga de zeul morții, și acesta îi implinesce mai multe dorințe de ale ei, anume socorul ei recăpeta vederea și împărăția, era bărbatul îi învia.

Acesta este cuprinsul poemei acesteia scurte, pentru carea dl. Slavici a compus o prefațiune lungă despre teologia Mukerilor.

¹⁾ Pop pp. 34, 134. Iarcu pag. 117.

²⁾ Pop pp. 135, 34. Iarcu pag. 117.

³⁾ Pop p. 36. Iarcu pag. 121.

⁴⁾ Pop p. 36. Iarcu pag. 121.

⁵⁾ Albina, anul II 1867 nr. 34 și 45.

Poema este un episod din Mahabarată, o poemă mare epică indiană.

Marturisim sincer, că nu scim, ce l'a putut îndupleca pe traducător, să se apuce de traducerea ei, de nu cumva indomania, de carea suferă toți adoratorii lui Eminescu, care la rîndul său și cu indomania n'a făcut altă, decât a imitat orbesce pe magistrul său Schopenhauer, care așa eră de îndulcitu de filosofia și religiunea indiană, cătu statua lui Budha o ținea înaintea mesei sale de scris.

Căci dacă considerăm partea estetică a cuprinsului poemei acesteia, atunci credem, că va concede chiar și dl. G. B. Duica, că în mijlocul poporului nostru pôte auzi ori cine povești multă mai frumoșe și mai de spirit ca Savitri, de unde făcea cu mult mai bine, dacă nu mai umblă prin India, ci puneă în versuri o poveste de aceste românesci. Adevărat, că în o poveste de aceste n'ar fi putut folosi nisece nume erudite ca: Narada, Asvapati, Giamacena, Satjavari din Savitri și altele, la cari trebuie să strănuți de trei ori, până le poți exprima odată. Ci

în punerea în versuri a unei povești românesce ar fi trebuit să se mulțămescă cu nume românesce ca: împăratul roșu, împăratul verde, Sfânta Vinere, Iliana Cosinzana și altele, însă pentru aceea ar fi fost multă mai simpatice ca cele din India.

Ce atinge partea morală a poemei, apoi feta Savitri a fost, precum se vede, o ființă simpatice ca fiică, soție și noră. Nici de cum însă nu a fost o eroină în virtute. De unde nu înțelegem, pentru ce deul i-a împlinit toate dorințele chiar și cu călcarea legilor naturii. Ideea deilor respălători nu suferă nici de cum, ca respălata să fie mai mare ca meritul. Aci însă meritul este foarte comun, respălata însă este mare din seamă afară. Ceva paralel pôte afla dl. G. B. Duica în istoria dreptului Iov din Sânta Scriptură. Pre Iov încă l'a respălătit Dumnezeu în un mod estordinar, însă nu pentru-că a fost numai un tată bun și un om diligent, ci pentru-că a fost un adevărat erou în purtarea necasurilor celor mai mari, ce-lu pot ajunge pe un om.

Ast-fel în poema tradusă de dl. G. B.

Duica ideile noastre morale sunt date preste cap, ca să nu mai țicem nimic de aceea, că gustul nostru europen nu se pôte împăca nici de cum cu o feta, carea pornesce ea la pețitu, nici cu un sihastru, care se țisora în pădure.

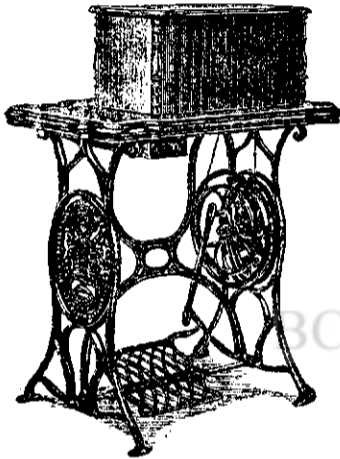
Mai multă vorbă nu este, pentru ce să perdem cu productul acesta nou din India importat de dl. G. B. Duica. Ţicem numai atata de închiare, că dacă dl. G. B. Duica va continua mai departe totu în spiritul acesta budhistic indian cu producțiile și traduceri sale, atunci de secură dl. Maiorescu, Slavici și alți tutti quanti la timpul său voru aședă în Atene și busta dînsului lângă alui Eminescu, și după dînsul și a altora ca dînsul, până ce Ateneul român se va preface în un Ateneu indian după gustul „noei direcții“. Atunci apoi nu va mai lipsi decât numai statua lui Budha, și Ateneul român ilu pot apoi preface în un pagod indian.

Editor și redactor răspundător:
Dr. Vasiliu Hossu.

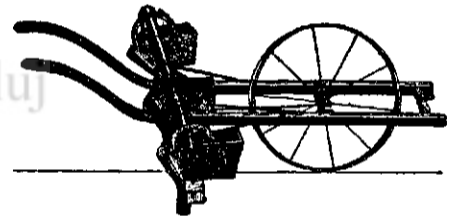
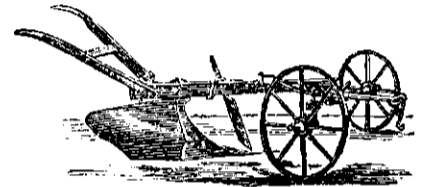
Josifu Gans, fabricant și reparatoriu de mașine agronomice

(5) 10—10

in Blasiu (Balázsfalva)

recomanda pre langa garantia si servitiu solidu si promptu depositulu seu de pluguri, mașine de imblatitu, de cusutu, de trieratu si de alte instrumente economice, tote din fieru batutu.

Tote obiectele amintite se potu proenra si pre langa solvire in rate.

JOSIFU GAVORA (1) 22—30

distinsu cu medalia espositională cea mare pentru lucru escelent și gustu bun la esposițiunea regnicolară din Budapesta în a. 1885.

Budapesta, IV. strada Vațului Nr. 17

Recomandă cu prețuri de cele mai convenabile și în esecutare câtă se pôte mai frumoșă obiecte de lipsă

pentru ajustarea bisericelor, și anume:

Felone preotesce și stiohare diaconesce
Flamure pentru biserică și reuniuni.
Flamure pentru reuniuni de pompieri, de scolar, reuniuni bisericesci, reuniuni industriale, de cântări și de pompe funebre.

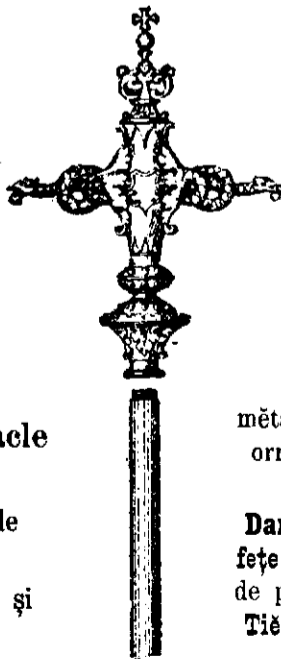
Candelabre, racle și potire, luminarie de parete și de altariu, și candel.

Acurătatea mea o potu dovedi cu sute de epistole recunoscătoare.
Tarifar de prețuri și preliminar de spese trimittă la cerere francoate.

Primesc și eפותיעscu ieftinu repararea vestimentelor bisericesci, intrargintarea și intraurirea de potire, racle, candel și luminarie de altariu.

Mare asortimentu de brodări de aur, de argint și de mêtasă, precum și de ornatur bisericesci brodate

Dantele bisericesci, fețe de altariu, cruci de parete și de scolar. Tiesături bisericesci, damasturi etc.

Fundată în an. 1858. FRANCISCU WALSER

Liferant de curte alu Alteței Sale imp. și reg. Archiducele Josifu

proprietariulu primei fabrici ungare de mașine și recuisite de pompieri, turnatoriu de clopote și metalu

Budapesta, VII, strada Rottenbiller, Nr. 66

recomandă atențiunei preanonraților domni preoti

TURNATORIA SA DE CLOPOTE

în care se fabrică atatu grupuri câtă și clopote singurate: cu scaune de fieru patentate și cu chivere (córne) scutite de frecare. Fabrica a liferat delatemeierea sa 1800 clopote mari de metalu, într'altel și celu dela metropolia din Bucuresci în greutate de 8000 kilograme.

Se află umblatore scutite de mirosu, aranjamente pentru bai, conducte pentru apă și pompe pentru fântani.

(2) 38—52

Preliminare de spese și Prețuri-couranturi se trimittă la cerere gratuită și franco.

Distinsu în anul 1885 la esposițiunea regnicolară din Budapesta pentru lucru escelent, progresu și capacitate de concuringă cu diploma cea mare de onore.

